

NEEEMII

Yá pó kú láe bee guu

Neeemii lá yá pó kè Ezala lá guu gb ea yá dàu a sìuwéε. Neeemii láá yá pó a kè azia yá musu láe. Neeemii ku sa'ona Ezala gōe, Peesio kí Aatasasa iwaœ doe. Kípi aà gbà zé aà ge Yelusaleū keke kálē. (1.1-2.10) Ké à kà we, baa ké gbēe ibel esèaàñ, aà bùsu gbēe dàaàlē, ñ à Yelusaleū bii kèke a bò. (2.11-7.72) A zè ñ Ezalao gōo pó aa kääaa zōo ke, ñ Ezala Lua ikoyā kyokè. Levii bui yápi bōolekè gbēoné, ñ baade kèke zè ñ Diio. (8.1-10.40) Wà yāe gōgō Isaili pó sù Yelusaleūoné, (11.1-12.26) ñ Neeemii dàa Yelusaleū bii sakēa guu. (12.27-43) Bee gb ea à kèke Lua ikoyāe zé kàlené. (12.44-13.31)

Láe bee guu wá è Neeemiiá ãiadee. A wóo vî mé gbēmaae. Yá pó à su lé ke píi guu i wabike Luawa a yá musue.

Neeemii Yelusaleū kàakea

¹ Akalia né Neeemii yán ke: Aatasasa kpalablea wè baode mō pó wî me Kisele guu má kú kibé Susa mēewiau.

² Ḍ ma dâuna Anani bò Yuda bùsuu à mò ñ gbēe. Ma yálàlamá Yuda gbé kōna pó bò zìzōkeu ñ Yelusaleūo musu.

³ Aa wèa aa mè, gbé pó bò zìzōkeu aa tà Yuda bùsuu lé taasike maamaae, wàle ñ láaniké, asa Yelusaleū bii gbooaε, mé a bôle gbaø téküa.

4 Ké ma yápi mà, ma zõle, õ wé'i bòa. Ma óolò gɔɔpla, málè leye, málè wabikè Lua Musudewa

5 ma mè: N yá na Dii Lua Musude. Lua zõo pó i tó ní me séenatan n ū. Gbékè guu n bàa iò kú ní gbékè pó yenzi aañó n yādileaç kúao.

6 Wéte mapi n zòblenai. Swákpa wabi pó málè kema fāane ní gwāasinao n zòblena Isailionézi. Málè duuna pó wá kène o. Baa mapi ní ma de bedeç wa duunakè sõe.

7 Wa yāvāikènè maamaaç, wi n yādileaç dao, wi n ɔtondɔkii gwao, wá n ikoyá pó ní díle n zòblena Moizie kúao.

8 To yá pó ní díle n zòblena Moiziee bee dɔngu. N mè tó wa bɔ n kpe, nýɔ wá fāaa buipâleç guue.

9 N mè lɔ, tó wa ea suma, mé wá n yādileaç kúaa wále zìkewà, baa kéké n wá yá e dúnia léwa, nýɔ wá kääaa, nýɔ suwanç gu pó ní sè n tó kuwàu.*

10 Gbékpiçá n zòblenaçne, n gbékè pó ní bò ní n iko zõo ní n gâsa gbâaoçne.

11 N yá na Dii, swâdɔ mapi n zòblena wabikèai ní n zòblena pó n yá i kené na aa n vîa vîo wabikèao. Mapi n zòblena ma dae ní gòmio gbâ, kí i ma wégwa.

Gɔɔ bee sõ kípi vëebolenan ma ū.

2

Kí Aatasasa Neeemii zìa Yelusaléu

1 Aatasasa kpalablea wè baode mɔ pó wî me Nisâ guu kí ye vëemi, õ má sè má kpâwà. A ma dɔ ní oosisio yâao,

* **1:9** Iko 28.64, 30.2-5

² ᬁ à ma la à mè: Bóyäi n oosïsii? Nlε gyäkεo. N pɔ
mé yàa? Vña ma kũ maamaa,

³ ᬁ má òè: Lua n dɔ ní aafiao, Záai! Ma oosïsi, asa
wéle pɔ ma deziɔ mia kuu gɔ bezia üe. A bñibɔle gbaɔ
téküa.*

⁴ Ḍ a òmee: N ye mà ke kpelewa ni? Ma wabikè
Lua Musudewa già,

⁵ ᬁ má wèwà ma mè: Kí, tó à kènε maa, mé mapi
n zɔblena ma yá kàngue, ma zì Yuda bùsu wélε pɔ
ma deziɔ mia kuupi, ké mà e keke kálε.

⁶ Kípi na zɔlea aà sae, ᬁ à ma la à mè: Nyᬁ ke we
gɔ ūma ni? Gɔ kpele nýᬁ sui? Ké kí wè ma geai, ᬁ
ma gɔdile.

⁷ Má òè: Tó à kàngue, lákε Uflata baale dɔaanaɔnε
n kpaa. Oné aa to mà pá n bùsua e mà ge kaò Yuda
bùsuu.

⁸ Lákε n líkpε dɔana Asafae lɔ. Oè aà ma gba lí mà
zegikii pɔ kú Lua kpé sae gbaɔ keò n bñibɔle gbaɔ n
kpé pɔ má kuu pɔo. Ḍ kí lá pɔ má gbèawaɔ kpàa,
asa ma Lua o kuamalaε.

⁹ Kí sosa badeo n sɔdeo dàmee aa gemano. Ḍ ma
ge Uflata baale dɔaanaɔ lè, ma kí lá kpàmá.

¹⁰ Ké Oloni gbé Sambala ní a iwa Tobia, Amɔni
buio mà gbée mɔ Isailiɔ gwea káffi, à kènε ii maa-
maaε.

¹¹ Ké ma ka Yelusalεü, ma kámabò già gɔ àaɔ.

¹² Ḍ ma felε gwâasîna ní gbëeo, mi yá pɔ ma Lua
dà ma sɔu mà ke Yelusalεü o gbëeo. Ma di zàa'îna
kpe, gbé kñiɔ bε kèsε.

¹³ Ma bɔ Guzule Bɔleu gwâ, ma mipɛ Gbëgbon
lòowa ní Tufua Bɔleo. Málε Yelusalεü bñi pɔ daaâla

* ^{2:3} 2Kia 25.8-10

gwagwa ní a bɔlɛ gbà tékūa.

¹⁴ Ḍ ma ge ae e Nibɔna Bołe ní kí ikalékio. Gue ku we, ma zàa'ina i fɔ̄ gèuo,

¹⁵ õ má bɛ swa'eu gwá, málɛ bii gwagwa. Ḍ ma ea su, ma gɛ Guzule Bołeu.

¹⁶ Gbāadeo gu pó ma geu ge yá pó má kɛ dɔ̄o, asa mi yāe o Yudaɔne glao, baa sa'onao ge kíabuiɔ ge gbāadeo ge gbé kíni pó aa zípi ke.

¹⁷ Ḍ má ònɛ: A taasi pó wá lé èó? Yelusaleü gɔ̄ bezia ū, a biiibɔlo tēkūa. A to wà ea biiiboi lɔ, ké wásu wàd de láanipo ū lɔo yái.

¹⁸ Má ònɛ lɔ lá ma Lua ɔkùmala ní yá pó kí òmɛeo. Ḍ aa mè: Wà fele na a boawa. Ḍ aa nà zí maapiwa oplapla.

¹⁹ Ké Oloni gbé Sambala ní a iwa Tobia, Amɔni buio ní Laalubu bui Gesɛñoo a baomà, aa wá àlafiiķè, aa sakàwágu aa mè: Bó ále ke wei? Ále bɔ kí yá kpɛ yɔoo?

²⁰ Ḍ ma a zásimá ma mè: Lua Musude a wá dae ní gòmio. Wápiɔ aà zòblenao, Yelusaleü biiiboa wále nawà ke. Apio sɔ̄ á baa ku lao. A yá kú la lɔo, á tó ào dɔ gbéegu wélepi guu la lɔo.

3

Yelusaleü biiibona

¹ Sa'ona Eliasibu ní a gbé sa'onao èa Sã Bołe bò. Aa a sakɛ, õ aa a gbaɔ pèlepelé. Aa bii sakɛ e za Basoo Kalanga ní Ananeli Kalangao.

² An sae Yelikodeo biiibò. An sae Imeli né Zakuu biiibò.

3 Asenaa bedesø ëa Kpò Bolé bò, aa a zaø dàda, aa a gbaø pèlepøle, aa a mwo ní a gbáaø dàu.

4 An sae Ulia né Mælemo, Akozi tɔüna bii kékø bò. Aà sae Belekia né Mesulaü, Mesezabeli tɔüna kékø bò. Aà sae Baana né Zadoki kékø bò.

5 Aà sae Tekoadeø bii kékø bò, kási an gbëzöö gi zì gbää pó døaana dàné keie.

6 An sae Pasea né Yoiada ní Besodia né Mesulaüü Bolé Zi bò. Aa a zaø dàda aa a gbaø pèlepøle, aa a mwo ní a gbáaø dàu.

7 An sae Gabažø gbé Melatia ní Melonø gbé Yadžø bii kékø bò ní Gabažødeø ní Mizipadeø e za Uflata baala døaana bë.

8 An sae Alaia né Uzieli pó i vua zì ke bii kékø bò. Aà sae tulalekëna Anania kékø bò e za bii yàasa kíi.

9 Aà sae Hulu né Lefaia, Yelusaléü kpèdo kíia, bii kékø bò.

10 Aà sae Alumafa né Yedaia bii pó bøaa ní a bëo kékø bò. Aà sae Asabana né Atusu kékø bò.

11 Aliü né Malakia ní Paata Møabu né Asubuo gupâle kékø bò ní Kïna Kalangao.

12 An sae Aloese né Saluü, Yelusaléü kpèdo kíia, bii kékø bò sãnu ní a nenoë.

13 Anuni ní Zançadeø Guzulé Bolé kékø. Aa ëa bò aa a gbaø pèlepøle, aa a mwo ní a gbáaø dàu. Aa bii kékø bò lɔ gâsïsuu ðaa sɔo e à gè pè Pɔtuogbø Boléwa.

14 Lekabu né Malakia, Betakeléü fâani kí, Pɔtuogbø Bolé kékø. A ëa bò a ðò, à a gbaø pèlepøle, à a mwo ní a gbáaø dàu.

15 Kôloze né Saluü, Mizipa fâani kí, Nibôna Bolé kékø. A ëa bò a ðò, à a gbaø pèlepøle, à a mwo ní a gbáaø dàu. A bii pó kú Siloe Ikalekíi sae kékø bò lɔ

za kibε kaa saε e à gè pè Davidi Wéélε dεdεkiiwa.

¹⁶ A gbεa Azebu nέ Neeemii, Bezuu fáani kpεdo kí, bii kékε bò e Davidi bε gevíkii saε ní ikalεkii pó wa yðo ní Negðnaø Kpéo.

¹⁷ A gbεa Bani nέ Leuu ní Levii buiø bii kékε bò. A gbεa Asabia, Keila fáani kpεdo kí, a fáani bii kékε bò.

¹⁸ A gbεa Enada nέ Bavai, Keila fáani kpεdo kí, a fáani bii kékε bò.

¹⁹ Aà saε Yesua nέ Ezee, Mizipa kí, bii pó bøaa ní gðkεbøkpεo kékε bò e bii golawa.

²⁰ A gbεa Zabai nέ Baluku kðaikè à bii kékε bò za golawa e à gè pè sa'onkia Eliasibu bε kpeelewa.

²¹ A gbεa Ulia nέ Melemo, Akozi tøüna gupále kékε bò za Eliasibu bε kpeel e aà ua léwa.

²² A gbεa sa'ona pó kái ní Yelusalëø bii kékε bò.

²³ A gbεa Bëyämee ní Asubuo bii pó bøaa ní ní beo kékε bò. A gbεa Maasea nέ Azalia, Anania tøüna bii pó kú a bε saε kékε bò.

²⁴ A gbεa Enada nέ Binui gupále kékε bò za Azalia bε e à gè pè bii golawa.

²⁵ Uzai nέ Palala bii kékε bò za golawa e kalanga pó bøaa ní kibeø dakpeunaø ua saε. A gbεa Paløsi nέ Pedaia

²⁶ ní Lua ua zikena pó kú Ofeli sìsì musuø bii kékε bò I Bøle kpeel e gukpε oi e à gè pè kalangapiwa.

²⁷ A gbεa Tekoadeø bii kékε bò za kalanga zɔɔpi saε e sìsìpø biiwa.

²⁸ Sa'onaø bii pó kú Sð Bøle saε kékε bò, baade ní bii pó kú a bε saeo.

²⁹ A gbea Imee nē Zadoki bii pō kú a be sae kéké bò. A gbea Sekania nē Semaia pō dē Gukpe Boile džana ū bii kéké bò.

³⁰ A gbea Selemia nē Anania n̄ Zalafa negōe soolode Anunio gupâle kéké bò. A gbea Belkia nē Mesulaū bii pō kú a kpé sae kéké bò.

³¹ A gbea vuazikena Malakia bii kéké bò e Lua ua zikenaç n̄ laatanaç be Mifeka Boile sae e à gè pè kpé pō kú bii golawa.

³² Vuazikenaç n̄ laatanaç mē bii kéké bò kpé pō kú bii golawa n̄ Sā Boile zānguo.

Ibelæsa n̄ Yelusaleū bīibonaç

³³ Ké Sambala mà wá Yudaç wálé Yelusaleū bii bo, aà pɔ pà, aà za fè maamaa, ñ àlè wá awiambɔ.

³⁴ A ò a gbéç n̄ Samali ziggo wáa à mè: Bó Yuda gianapiç lé keees? Aa fɔ ea bliipi boe? Aa sa'o aai zìpi ne gɔ do nia? Aa fɔ wélepi vu n̄ gbe pō tekù à dàaipiç?

³⁵ Amɔni bui Tobia ku aà sae, ñ à mè: Bii pō aale bopi, tó gbëgbona dèdewà, a gbéç gbooe fá!

³⁶ O ma mè: Wá Lua, wá yāma, asa aa nifèwázie. Tó wá awiana pō aale bo wi n̄ musu. To wà n̄ kúkú wà tárñç zízçç ū.

³⁷ Nsu láka n̄ tāaeølao. Nsu n̄ n̄ duuna bãdeø, asa aa bliibonaç s̄s̄s̄.

³⁸ Maa wa bliipi bò e à pèkɔwa mē a lesi kà guo, asa gbéç lé zìpi ke n̄ nòsémendooe.

4

¹ Ké Sambala n̄ Tobiao n̄ Laalubuç n̄ Amɔniç n̄ Asedodadeç mà Yelusaleū blikekæa lé gé aë mē

gufooɔ́ lé tata, an pɔ́ pà maamaa.

2 Ḍ aa lèkpàai mìpii, aa mè wa mɔ́ lélé Yelusaléñwa, wi yākele liañzi.

3 Ḍ wa wabikè wá Luawa, mè wa gudžanaɔ́ dílédile fāane ñ gwāasinao an yái.

4 Ḍ wá Yudaeɔ́ mè: Asosenaɔ́ yèeɛ́ léláa. Gbe pó wa gbò wa dàai zɔ́, wá fɔ́ bìipi bo wà a mideo.

5 Wá ibeeɔ́ mè, e wàɔ́ gé ñ yá dɔ́i, wa siwágu, wi wá dèdeɛ́, zìpi i gɔ́ kpaa zéu.

6 Wá gbé pó kú ñ saeɔ́ mɔ́ òwéɛ́ à kà gën kwi aa mè: Aale bɔ́ gupiiu, aa ye mɔ́ léléiwáe.

7 Ḍ ma gbéɔ́ dílédile bìlifoɔ́ guu ñ a gu pó eeñɔ́. Ma ñ dílédile daedae, baade ñ a fèndao ñ a sɔ́nao ñ a sáo.

8 Ké ma wetè guɔ́, ma fèle ò kíabuiɔ́ne ñ gbäädeɔ́ ñ gbé kíniɔ́ ma mè: Asu vñakenéo. Aɔ́ dɔ́ ké Dii zɔ́, ï tó ñ me sénata. A zìka á gbéɔ́ne ñ á negɔ́e ñ á neniɔ́e ñ á naɔ́ ñ á beɔ́.

9 Ké wá ibeeɔ́ mà Lua ñ fú, a tò wa ñ lèkpaaï feena mà, õ wápii wa ea na bìliboawa, baade ñ a zio.

10 Za gɔ́ bee ma gbéɔ́ kpaalè lee pla. Gbëeɔ́ lé zìkè mè gbëeɔ́ sɔ́na kúa ñ sèngbaoo ñ sáo ñ mò ulao daa. Kíac sì gbé pó lé bìliboɔ́ kpe.

11 Gbé pó aso seao aso kúa o do, gɔ́kεbɔ́ o do.

12 Bìlibonaɔ́ fènda dɔ́a ñ pi mìpii. Kuupena ï ku ma sae.

13 Ḍ má ò kíabuiɔ́ne ñ gbäädeɔ́ ñ gbé kíniɔ́: Zi dasi mè bìipi gbàa, õ wa kɔ́kpaalèkpaale a léu.

14 Gu pó á mà wàlè kuupen, à kāaawázi we, wá Lua i zìkawéɛ́.

15 Ḍ wa εa na ziwa, gbēeɔ sōna kūa za guluuluui e saanaaɔ gè bīleò.

16 Zibeezi má ò gbéēne: A baade lí i Yelusaléú la ní a īwaɔ, ké aàli e gudža gwá, aàli zíkε fāane.

17 Mapi ní ma dāunaɔ ní ma īwaɔ ní gudžana pó kumanɔɔ, wili wá pɔkasa bɔo, baade lɔ a gɔkεbɔ kūa a ɔplaaue.

5

Neeemii zεa ní taasideɔ

1 Gɔɔ bee wá Yudeeɔ ní ní naɔ lé wiile ní gbéēwa maamaa.

2 An gbēeɔ mè: Wápiɔ ní wá néɔ, wá dasi. Wá ye pówenai wà pɔble, wí e wàɔ aafia.

3 An gbēeɔ mè lɔ: Nɔana ku, ɔ wa wá buaɔ ní wá vɛɛbuɔ ní wá kpéɔ tòɔma dìlε pówena yái.

4 An gbēeɔ mè: Wa ɔa sèa, ké wà wá buaɔ ní wá vɛɛbuɔ falu kpa kíwa yái.

5 Baa tó wá bui doɔε, mé wá néɔ doɔ ní ní néɔ, wálε wá néɔ yiamá zɔɔ ū teasi. Wá nenoeeɔ lé zɔble kò, mé wá gbāa i ka wà pɔe kεo, asa wá buaɔ ní wá vɛɛbuɔ gɔ ní pó ūε.

6 Ké ma ní wiipi mà ní gbéɔ káala pó aa kèo, ma pɔ pà maamaa.

7 Ma yápi wàaipà ma sɔ guu, ɔ ma zɔadò kíabuiɔ ní gbāadeewa má ònε: A baade lé ɔ'idia a gbédee.* Ḍ ma mè wà bíla kääa an yápi yái.

8 Má ònε: Wa wá gbé Yuda pó gɔ buipaleɔ pó ūɔ bò wá gbāa léu, ɔ á tò á gbéɔ lé nízia yiawá lɔa? Ḍ aa nílε kpé, aai yãe e òo.

---

* **5:7** Bɔa 22.24

9 Ḍ ma ea ma mè: Yá pó álé kəpi maaو. Aɔ wá Lua vía ví, ké wá ibee buipâleо su wá s̄s̄o yái.

10 Mapi n̄ ma daeо n̄ ma iwaо, wa ɔa n̄ p̄wənao s̄eané s̄. A ɔ'idiané tó sa,

11 í n̄ buaо n̄ n̄ v̄eεbuо n̄ n̄ kù kpéо n̄ n̄ kpéо s̄oaané n̄ p̄ bassode p̄ álé s̄imá ɔ'i ūo, ɔa n̄ p̄wənao n̄ v̄eεo n̄ n̄sio p̄i.

12 Ḍ aa mè: Wá s̄oaané, wá p̄oe weεlemá l̄o. Wá ke lá n̄ òwa. Ḍ ma sa'onao s̄isi, má tò gb̄epiо lakpà n̄ziala lá aa a legb̄ewa.

13 Ma a ulada kp̄oء ma mè: Lua gb̄é p̄ i z̄ike lé p̄ á gb̄epiwao kpoء màа, i aà be n̄ aà àizeeо siwà. Lua aà kpoء aà ḡó gii màа. Bíla mè: Ami! Ḍ aa Dii s̄áaukpà. Ḍ gb̄eo k̄e lá aa a legb̄ewa.

14 Bee gbea za ḡo p̄ Aatasasa ma dilε Yuda bùsu d̄aana ū a kpalablea w̄e baode z̄i e a w̄e baakwi n̄ plaode guu, à kà w̄e kuεpla, mapi n̄ ma daeо wi d̄aanakeble bleo.

15 D̄aana káau p̄ d̄aameeо aso gbia t̄gb̄ewa, aa p̄oblea n̄ v̄eεo s̄i baadewa n̄ ánuس ɔwat̄ blablabo. An iwaо gb̄aabłémá l̄. Mapi s̄ mi ke màao, asa má Lua vía ví.

16 Ma mekpà bliipi boawa, mi t̄cole s̄é ma p̄ ūo. Ma iwaо kääaa we z̄ipi yáiε.

17 Yudaо iо p̄oble ma be gbeon basoplakwikwi, gb̄aadeо n̄ gb̄é p̄ b̄ò bui p̄ liaawázio k̄iо.

18 Lá gu lé d̄ w̄i zu kekemee mèndodo n̄ s̄a mekpaao mèn soolosoolo n̄ koо, mé w̄i v̄eε ba z̄oоz̄o ḡo kwí n̄ ḡo kwio. Gia n̄ beeо mi d̄aanakeble gbeamáo, asa z̄i p̄ gbeé beeо lé ke z̄oо.

19 Ma Lua, yāmaa pó má kè gbé beeɔnɛ píi ào dɔngu.

6

Neeemii ibeɛɛ wεeɛle ɔnɔkɛaɛ

1 Ma b̄ibò má làa, a fòo ku guei lɔo, ãma mi a bɔlɛ gbaɔ pélepelɛ glao. Ké Sambala n̄ Tobiao n̄ Laalubu bui Geseū n̄ ma ibee kiniɔ a baomà,

2 Sambala n̄ Geseūpio lékpásákèmee aa mè mà mɔ danlɛ Onɔ guzule wéłee guu. Vái ɔ aale weeləmanɔ.

3 Ma gbéɔ zìmá ma mè: Málɛ zì zɔɔ kee, má e mà mɔo. Má e mà zìpi to we mà mɔ á kíio.

4 Aa lékpásäpi kèmee gën síiɔɛ, mé ma yápi zásimá màa píi.

5 A gën sɔode Sambala a iwae zìa. A taala pó wi kán'ɔ nawào kúa.

6 Wa kè lápi guu wà mè: Wà yāe feena mà buipâleɔ kíi, ɔ Geseū mè sìanae. A mè mpi n̄ Yuda kiniɔ a zeò à bɔ kí yá kpɛe. A yáí ále b̄ili boi. Wà mè lɔ n̄ ye n̄ gɔ Yudaɔ kía ūe,

7 ɔ n̄ ãnabiɔ díle aa o Yelusaleū míme n̄ de n̄ kía ū. Kí a yápi ma. Ayāmeto mɔ wà lekpaañ.

8 ɔ ma lékpásákèè ma mè: Yá pó n̄lɛ o kuo. Mmɛ n yápi ò nzìawa.

9 Ampii aa ye vìa ma kú aa mè wá ɔ a gɔ dɔwáziɛ, wá e zìpi midéo. Ma Lua, ma ɔ gba gbää.

10 Gooewa ma gε Delaia né Semaia, Metabeli tɔúna bε, asa à azìa yè a kpéu. A mè: Wà kpaañ Lua kpéu, wí a gbatawálɛ, asa gbéɔ lé mó n̄ deiɛ. Aa mɔ n̄ dei gwáaɛ.

11 Ḍ ma mè: Ma taa ᵒ bàalea? Ma taa a f᷑ gε ulε Lua kpéu mazia misia yáia? Má geo.

12 Má d᷑ maziawa aà yápi i b᷑ Lua kíio. A ãnabikεpi kè ma yá musu, kέ Tobia ní Sambalao flabòè yáie.

13 Maa à flabòè, kέ vía e ma kú mà duunakε mà gέ we, aai gbasa ma tó b᷑kpa aa ma s᷑ss᷑.

14 Ma Lua, to Tobia ní Sambalao yákεapi ào dɔngu. To noe ãnabi Nɔadia yá ào dɔngu l᷑ ní ãnabi kini p᷑ aa ye vía ma kú.

Yelusalεū bli midεa

15 Goo blakwi ní plao gbea wa bliipi mǐde m᷑ p᷑ w᷑ mε Elulu goo baasɔodezi.

16 Kέ wá ibeeɛ a baomà, mέ bui p᷑ liaawázi wesiɛ, an ká gà, aa d᷑ sa kέ wa zípi kè ní wá Lua gbāaoε.

17 Goobeezi Yuda kíabuiɔ lé lá kpásā Tobiae mìɔmɔɔ, mέ Tobiapi lé kpásané.

18 Yudaɔ yáyɛaànɔ dasi, asa Ala né Sekania mέ aà ànsue ū, mέ Belékia né Mesulaū mέ Tobiapi né Yohanani ànsue ū.

19 Aaĩ aà sáaukpa ma wáa l᷑, õ aaĩ ea ma yá dau siuɛ. Tobiapi láo kpásamεe l᷑, kέ vía e ma kú.

7

1 Kέ wà biibò mέ ma a bɔlε gbaɔ p᷑lepelε, wà biibɔledɔanaɔ ní lèsinaɔ ní Levii buiɔ dílε.

2 Ḍ ma a dãuna Anani dílε Yelusalεū gbɛzɔɔ ū ní kibε ziia Ananiao, asa gbé náaideε. A Lua vía v᷑ de gbé dasidela.

³ Má ònē: Wasuli Yelusaleū bɔlε gbaɔ wẽo e ìatẽ ge lí gbãakū. Wàli zetata wà gbáaɔ dau e b̄ibɔledðanaɔ tá. Wà Yelusaleūdeɔ dilẽdilẽ gudðanaɔ ũ lɔ, an gbẽeɔ aaɔ ku gudðakii, an gbẽeɔ n̄ bε saε.

⁴ Wélepi zɔɔ m̄é a bálumaa v̄i, m̄é gb̄é p̄ó kú weɔ bílao. Wi e èa a kpéo d̄dɔ yāao.

⁵ Ma Lua làasoo dàmee ma sɔu, õ ma kíabuiɔ kàaa n̄ gbãadeɔ n̄ gb̄é k̄iniɔ p̄íi, k̄é wà n̄ t̄ dalau n̄ buiwa yāi.

⁶ Babeli kí Nebukanèza Isailiɔ kùkù zìzɔɔ ũ yāa, à tâin̄o Babeli. An gb̄é p̄ó b̄ò zìzɔk̄epiu aa sù Yelusaleū n̄ Yuda bùsuo, baade n̄ a b̄eoɔn k̄e:

⁷ Aa sù n̄ Zolobabelio n̄ Yesua n̄ Neeemii o n̄ Azaliao n̄ Laamiao n̄ Naamanio n̄ Maadoseo n̄ Bilisão n̄ Misipaa n̄ Bigivaio n̄ Leuõo n̄ Baanao sānu.

Isaili gɔε p̄ó sùpiɔ naoan k̄e:

⁸ Palɔsi buiɔ gb̄en̄ ðaaasɔɔ l̄ee pla n̄ baswaaɔkwi n̄ plao (2.172).

⁹ Sefatia buiɔ gb̄en̄ ðaa do n̄ baswaaɔkwi n̄ plao (372).

¹⁰ Ala buiɔ gb̄en̄ ðaa àaɔn̄ n̄ blakwi n̄ plao (652).

¹¹ Paata Mɔabu bui p̄ó de Yesua n̄ Yoabuo buiɔ ũn̄ gb̄en̄ ðaaasɔɔ l̄ee pla n̄ ðaa siiɔ n̄ bao plasaio (2.818).

¹² Elaũ buiɔ gb̄en̄ ðaa soolo n̄ blakwi n̄ siiɔ (1.254).

¹³ Zatu buiɔ gb̄en̄ ðaa siiɔ n̄ blasɔoo (845).

¹⁴ Zakai buiɔ gb̄en̄ ðaa àaɔ n̄ baswaaɔ (760).

¹⁵ Binui buiɔ gb̄en̄ ðaa àaɔ n̄ blakwi plasaio (648).

¹⁶ Bebai buiɔ gb̄en̄ ðaa àaɔ n̄ baasɔo n̄ àaɔ (628).

- ¹⁷ Azegada bui^o gb^ēn ðaaas^ōs^ō l^{ee} pla n̄ ðaa do n̄ basoolo n̄ plao (2.322).
- ¹⁸ Adonika^ū bui^o gb^ēn ðaa ðaañ n̄ bâañs^ō n̄ plao (667).
- ¹⁹ Bigivai bui^o gb^ēn ðaaas^ōs^ō l^{ee} pla n̄ bâañs^ō n̄ plao (2.067).
- ²⁰ Adini bui^o gb^ēn ðaa ðaañ n̄ bâañ s^ōosaio (655).
- ²¹ Atee p^ō d^e Ezekia bui^ū bui^o gb^ēn bas^ō plasai (98).
- ²² Asu^ū bui^o gb^ēn ðaa do n̄ basoolos^ō n̄ ðaañ (328).
- ²³ Bezai bui^o gb^ēn ðaa do n̄ basoolos^ō m^ēndosaio (324).
- ²⁴ Alifi bui^o gb^ēn bas^ōokwi n̄ plao (112).
- ²⁵ Gabañ^ō bui^o gb^ēn bas^ō s^ōosai (95).
- ²⁶ Beteléüde^o n̄ N^ētofade^o gb^ēn ðaa do ku^ēplasai (188).
- ²⁷ Anatode^o gb^ēn basoolos^ō n̄ ðaañ (128).
- ²⁸ Betazamav^ēde^o gb^ēn bla n̄ plao (42).
- ²⁹ Kiliayaali^ūde^o n̄ Kefilade^o n̄ Beelode^o gb^ēn ðaa ðaañ n̄ basopla n̄ ðaañ (743).
- ³⁰ Lamade^o n̄ Ge^ēbade^o gb^ēn ðaa ðaañ n̄ bao n̄ m^ēndoo (621).
- ³¹ Mimasade^o gb^ēn basoolo n̄ plao (122).
- ³² Betelide^o n̄ Aide^o gb^ēn basoolo n̄ ðaañ (123).
- ³³ Nebo p^āle bui^o gb^ēn blakwi n̄ plao (52).
- ³⁴ Ela^ū p^āle bui^o gb^ēn ðaa soolo n̄ blakwi n̄ si^ēñ^ō (1.254).
- ³⁵ Ali^ū bui^o gb^ēn ðaa do n̄ basooloo (320).
- ³⁶ Yelikode^o gb^ēn ðaa do n̄ basoplas^ōoo (345).
- ³⁷ Lodide^o n̄ Adidade^o n̄ On^ēde^o gb^ēn ðaa ðaañ n̄ basoolo n̄ m^ēndoo (721).

³⁸ Senaadee gbēn ðaaasōsō lεe àaõ n̄ ðaa sīõ n̄ basoolokwio (3.930).

³⁹ Sa'ona bui p̄sùn ke: Yesua bui Yedaia buīgbēn ðaa sōo baasōo n̄ plao sai (973).

⁴⁰ Imee buīgbēn ðaa sōo n̄ blakwi n̄ plao (1.052).

⁴¹ Pasuu buīgbēn ðaa soolo n̄ blasōo n̄ plao (1.247).

⁴² Aliū buīgbēn ðaa sōo n̄ gēo n̄ plao (1.017).

⁴³ Levii bui p̄sùn ke: Odeva bui Yesua n̄ Kamielio buīgbēn bāaškwi n̄ sīõo (74).

⁴⁴ Asafa bui l̄esinaōgbēn basoplasōo n̄ àaõo (148).

⁴⁵ Saluū n̄ Ateeo n̄ Talemo n̄ Akubuo n̄ Atitao n̄ Sobaio bui b̄ibolēdōanaōgbēn basopla plasai (138).

⁴⁶ Lua ua zikēnaoágbēe beēbuīne: Ziha, Asufa, Tabao,

⁴⁷ Kelosi, Siaa, Padoni,

⁴⁸ Lebana, Agaba, Salemai,

⁴⁹ Anana, Gideli, Gaaa,

⁵⁰ Leaia, Lezini, Nekoda,

⁵¹ Gazaū, Uza, Pasea,

⁵² Besai, Meuniū, Nefusiū,

⁵³ Babuku, Akufa, Aluu,

⁵⁴ Bazelu, Meida, Aasa,

⁵⁵ Baakosi, Sisela, Tema,

⁵⁶ Nezia n̄ Atifao.

⁵⁷ Salomōo zōblena buīágbēe beēbuīne: Sotai, Sofelē, Peluda,

⁵⁸ Yala, Daakō, Gideli,

⁵⁹ Sefatia, Atili, Pokelē Azebaiū n̄ Amōo.

⁶⁰ Lua ua zikēnapīō n̄ Salomōo zōblena buipīōgbēn ðaa pla swaašsaīe (392).

61 Gbēeɔ bò Tεmεla n̄ Telaasao n̄ Kelubuo n̄ Adɔo n̄ Imεεo, õ aai e n̄ buibɔkɔi òlɔnεo, tó Isailion n̄ ũ.

62 Delaia n̄ Tobiao n̄ Nekodao buiɔnε, aa gbēɔn ðaa àaɔ n̄ bla n̄ plaoε (642).

63 Sa'ona bui pɔ de ɔbaia n̄ Akozio n̄ Baazilaio buiɔ ũ sù lɔ. Baazilaipi Galada bui Baazilainε sè yāa nɔ ũ, õ à a ànsue tópi sè.

64 Gbérpiɔ n̄ tó wèeεle buibɔkɔi taalau, aai bɔwào, õ wà gìné n̄ sa'ozio.

65 Bùsu dɔaana ònε, mé i kε sa'ona n̄ yá gwà n̄ Uliüo n̄ Tumiüo* bàasio, aasu Lua blɛ bleo.

66 Gbérpiɔ píi gbēɔn ðaaasɔsɔo lεe bla n̄ plao n̄ ðaa do n̄ baswaaɔo (42.360).

67 An zòblenaɔ gɔeɔ n̄ nɔeɔ ku lɔ gbēɔn ðaaasɔsɔo lεe sopla n̄ ðaa do n̄ basopla àaɔsaio (7.337). Lèsinaɔ gɔeɔ n̄ nɔeɔ kúñno lɔ gbēɔn ðaa do n̄ blasɔoo (245).

68 Aa sɔɔ vñ ðaa àaɔ n̄ basooloo n̄ gẽo n̄ mèndoo (736), sɔɔbaonaɔ ðaa do n̄ blasɔoo (245), yiongoɔ ðaa pla n̄ bla sɔosaio (435), zàa'inaɔ ðaaasɔsɔo lεe soolo n̄ ðaa àaɔ n̄ basooloo (6.720).

69 An uabeleeɔ gbadàda zì yá musu. Bùsu dɔaana gbadàda Lua kpé zì kpagolo guu vua kiloo swaaɔ n̄ kñio n̄ vua taɔ mèn blakwi n̄ sa'on ulataoɔ mèn ðaa pla n̄ basoolokwio (530).

70 Uabeleeɔ gbadàda Lua kpé zì kpagolo guu, vua kiloo baswaaɔkwi (170) n̄ áñusuo tɔnu do n̄ kiloo ðaa doo.

71 Gbé kñiɔ gbadàda lɔ, vua kiloo baswaaɔkwi (170) n̄ áñusuo tɔnu do n̄ kiloo basɔoo n̄ sa'on ulataoɔ mèn bàaɔsɔo n̄ plao (67).

---

* **7:65** Bɔa 28.30, Iko 33.8

72 Sa'onaac ní Levii buiɔ ní b̄libɔledɔanaac ní l̄esinaac ní gb̄pāleeɔ ní Lua ua z̄ikenac ní Isaili k̄iniɔ z̄ōlezz̄ole ní w̄ēlēɔ guu.[†]

8

Ezala Mɔizi ikoyā kyokea

1 Gb̄epii kàaa ní ledoũo gāae pó kú I Bole sae, õ wa ò yādanede Ezalaes aà bɔ ní Mɔizi ikoyā pó Dii d̄ile Isailionne láo.

2 Mɔ sopla gɔɔ s̄éia z̄í sa'ona Ezala bò ní Mɔizi ikoyāo bíla aε. Gɔeɔ ní noeɔ ní gb̄é pó aa fɔ yāmaɔ píi kú we.

3 A aedò gāae pó kú I Bolepi saewa, õ àle lápi kyoke za kɔɔkɔɔ e iatē minanguo gɔeɔ ní noeɔ ní gb̄é pó aa fɔ maɔ wáa. Gb̄epii swādò Mɔizi ikoyā lápi kyokeai.

4 Yādanede Ezala ze gbà lesi pó wa dà ní lío lápi kyokea yái musu. Matitia ní Semaio ní Anaiao ní Uliao ní Ilikiao ní Maaseao ku aà ɔplaaai. Pedaia ní Misaelio ní Malakiao ní Asuūo ní Asadanao ní Zakalio ní Mesulaūo ku aà ɔz̄eei.

5 Ké Ezala lá wè, gb̄epii è, asa aà zek̄i lesi deñila. Ké a wè, gb̄epii fèlè zè.

6 Ezala Dii Lua zɔɔde sáaukpà, õ gb̄epii ɔsè musu aa mè: Ami! Ami! Ó aa mipèlè tɔɔlè, aa kùlè Diis.

7 Gɔɔ pó gb̄é zea we, Levii buiɛɔ Mɔizi ikoyā dàdané. Levii buipiɔ tón kε: Yesua, Bani, Selebia, Yaminí, Akubu, Sabetai, Odia, Maasea, Kelita, Azalia, Yozaba, Anana ní Pelaiao.

8 Aa Lua ikoyā lápi kyoke, õ aa a bɔɔlekè, aa a wé wènè, ké aa e kyópi ma.

---

† 7:72 1Lad 9.2-3

9 Ḷ bùsu gbāade Neeemii n̄ yādanede sa'ona Ezalao n̄ Levii bui p̄o lé yādada gbéōneō ònē: Gooe beeá Dii á Lua p̄oε. Ásu wēnakəo, ásu óólo. Asa k̄e aale Moizi ikoyā ma, aale óólo m̄piiε.

10 Neeemii m̄e: A ge p̄o n̄iside ble, i i nana mi. A li gbé p̄o p̄oe v̄ioonē. Gooe beeá wá Dii p̄oε. Ásu búbuapeo, asa p̄ona p̄o Dii i kpámá d̄e á gbāa'ekii ū.

11 Levii buiɔ ḡe gbéō n̄òse n̄ininé aa m̄e: A n̄ilé! Gooe beeá Lua p̄oε, ásu búbuapeo.

12 Ḷ aa f̄el̄e ḡe p̄obl̄e aa im̄i, aa l̄ik̄e aa p̄onak̄e maamaa, asa aa yā p̄o wa ònē mà sa.

13 M̄pi ḡo plaade z̄í uabeleō n̄ sa'onaɔ n̄ Levii buiɔ k̄aaa yādanede Ezalazi, k̄e aa e wéte Moizi ikoyāi.

14 Ḷ aa yā p̄o Dii d̄il̄e Moizie è we à m̄e, Isailiɔ aa ku lákpeō guu m̄o soplade dikp̄eḡozi,*

15 m̄e aa yāe bee kp̄awake n̄ z̄ewiaɔ guu n̄ Yelusaleñ̄o aa m̄e: A b̄ol̄e ḡe s̄eu, i kulaɔ kaso suò n̄ baalalaɔ n̄ gbélaɔ n̄ daminalaɔ n̄ lí uede lá, k̄e à lákpeō d̄òd̄ lá a ku taalauwa.

16 Ḷ gbéō ḡe k̄asokaso aa sùò, baade lákpe d̄òd̄ a kp̄e musu ge ua ge Lua ua ge I B̄ol̄e ḡaae ge Ef̄laiñ̄ B̄ol̄e ḡaae.

17 Gbé p̄o b̄ò z̄iz̄ok̄eupiɔ lákpeō d̄òd̄ m̄pii, õ aa ku a guu. Za Nuni n̄é Yozuee ḡo e ḡo bee Isailiɔ i dikp̄epi ke màao. Ḷ aa p̄onak̄e maamaa.

18 Ezala iɔ Lua ikoyā lá kyoke lá gu lé d̄o sea za dikp̄eḡo s̄eia z̄í e à ge midèò. Aa dikp̄epi k̄e ḡo

* **8:14** Lev 23.33-43

soplaε. A gɔɔ swaaõde zí õ aa kõkāaakè lá wa dílēwa.

9

Isailiɔ n̄ duunaɔ oa Luaε

¹ Mɔ doũpi gɔɔ baasɔo mèndosaide zí Isailiɔ kɔ kàaa n̄ leyeo n̄ zwàñkasao dadaa, mé bùsu kácaa n̄ miu.

² Aa n̄zia kɛ buipâleɔwa õ aa sña, aale n̄ duunaɔ n̄ n̄ deziɔ yâvâikεaɔ o.

³ Aa gɔ sña gu pó aa kuu, õ wà Dii n̄ Lua ikoyã lá kyokènè e mò àaɔ, õ aa n̄ duunaɔ ò aa kùle Dii n̄ Luae e mò àaɔ.

⁴ Levii buieɔ ze gba pó wa dàné musu, aa lezù Dii n̄ Luazi gbäugbäu. An tɔɔn ke: Yesua, Bani, Kamieli, Sebania, Buni, Selebia, Bani n̄ Kenanio.

⁵ Levii buiɔ Yesua n̄ Kamielio n̄ Banio n̄ Asaniao n̄ Selebiao n̄ Odiao n̄ Sebaniao n̄ Petaiao mè: A fele Dii á Lua táasile! A ku za asinizi e gɔɔpii. To wà n tɔbɔ, asa n̄ gawi de lémaama n̄ táasiola píi.

⁶ Mme n̄ Dii ũ ndo. N bâluma kè n̄ n̄ bε pó kú musuo n̄ pó pó kú weɔ píi. N dûnia kè n̄ pó pó kuwào, n̄ ísia kè n̄ pó pó kú a guu. Ni wëni kpa mípiiwa, n̄ bε malaika dasiɔ i kúlene.

⁷ Mme n̄ Dii Lua pó Ablaũ sè ũ, n̄ bɔaàñɔ Ulu, Babiloni bùsuu,* n̄ aà tó lîlεè Ablahaũ.†

⁸ N è a n náai vî a sɔ guu, õ n̄ mè n̄ bâa aɔ kuaàñɔ, n̄ yɔ Kanaa bùsu kpawà n̄ aà buiɔ, bùsu pó Itiɔ n̄ Amoleɔ kuu n̄ Peliziɔ n̄ Yebusiɔ n̄ Giigasiɔ.‡ O n̄ lé pó n̄ gbèèpi kè, ké n̄ maa yái.

---

* **9:7** Daa 11.31, 12.1   † **9:7** Daa 17.5   ‡ **9:8** Daa 15.18-21

9 N taasi pó wá deziō kè Egipi è, § n wii pó aa lè Isia Tëai mà.*

10 N seelaō ní dabudabuč kè Falažœ, † ní kpàaàzi ní aà ìwaç ní aà bùsudeo píi, asa ní dò lá aa ãiapásikè ní wá deziō. N tɔbò lá a ku e ní a gbäowa.

11 N ísia zòené, ɔ aa táa'ò gugiiu aa bùa.‡ N gbé pó pèleñzio zu ísiu, n ní zú lán gbewa í zɔɔpi guu.§

12 N døaa n gbéne telu guu fãane, gwääsina sɔ té guu.* N zé pó de aa se pùnè.

13 N pila Sinai gbësisi musu, n yã'òné za musu.† N ikoyã zede siande kpàmá ní yâmaa pó ní dileo.

14 N tò aa kâmabogoo dò ní pó ū.‡ N n yâdileao ní n ɔtondokio ní n ikoyão dà n zòblena Mɔizie, ɔ a kpàmá.

15 Ké nɔana ní dë, n ble gbâené za musu.§ Ké imi ní dë, n ibòné gbësiu.* Bùsu pó n a legbènè n mè nýɔ kpàmá ɔ ní ònè aa ge sí ní pó ū.

16 N beeo wá dezipiō kâamai vî, an swâgbâakù, aaliō n yâdileao kûao.

17 Aa gî n yâmai, dabudabu pó ní kénéo yâ sângu. An swâgbâakù, aa bò n yâ kpe, aa døaana dile aà ea táńno zobleu.† Lua, ni gbé duuna kêmá, ní sùuu vî ní sósobio, n pɔ lí pa kpaaao, ní gbéké vî zɔɔ, ɔ ni pâkpańzio.‡

18 Baa ké aa mɔkâsa lán gâaenawa, aa mè ní dii pó ní bólé Egipin we,§ mé aa dòennó maamaa,

---

§ 9:9 Boa 3.7	*	9:9 Boa 14.10	† 9:10 Boa 7-12	‡ 9:11 Boa
14.21-29	§ 9:11 Boa 15.4-5	*	9:12 Boa 13.21-22	† 9:13 Boa
19.18-20	‡ 9:14 Boa 20.8-11	§ 9:15 Boa 16.14-15	*	9:15 Boa
17.6-7	† 9:17 Nao 14.4	‡ 9:17 Boa 34.6	§ 9:18 Boa 32.1-4	

19 ni pákpańzi guwaiwaiuo n sósobi zɔ̄ yáí. Telupi dòaa ze'ölöné fāanε, tépi zé pó dε aa se pùné gwá, i n̄ tó we ziio.

20 N n Nisina kpàmá à yādàné. Ni n̄ tē manao. Ké imi lé n̄ dε, n̄ n̄ gbá i.

21 N n̄ gwá guwaiwaiu wè bla, pœ i késämáo. An pokasaɔ i yaao, an gbá i séséo.

22 N buiɔ kpàmá n̄ n̄ bùsuɔ, n̄ n̄ bùsupiɔ kpaalèné míɔ. Aa Esebō kí Siɔ bùsu s̄i n̄ pó ū n̄ Basana kí Ogu póo.*

23 N tò an bui dasikù lán saanaɔwa,† n gẽníno bùsu pó n̄ ò n̄ maeɔne aa ge sí n̄ pó ū guu.

24 Ké an néo gè bùsupi s̄i n̄ pó ū, ɔ n Kanaa pó kú weɔ kādènè, n̄ n̄ náné n̄ ɔzì n̄ n̄ kiaɔ píi, n bùsupi buiɔ kpàmá, aa n̄ pœeã kémá.‡

25 Aa wéle bñideɔ s̄i n̄ tɔɔle maaø, aa kpéɔ s̄i n̄ pɔmaa pó kúuɔ n̄ lɔɔ pó wa yɔɔ n̄ vɛebuɔ n̄ kù kpéɔ n̄ lí pó wí a bε bleɔ à kε zài. Aa poblè aa kå aa mèkpa, aa namablè n̄ èfääi zɔ̄ yáí.

26 N beeø an swá gbäakù, ɔ aa bò n yá kpε, aa gí n ikoyáí. Aa ãnabi pó ledàmá aa sumaɔ dèdε, aa dòennɔ maamaa.

27 N n̄ ná n̄ ibeeɔne n̄ ɔzì, aa gbäamònè, ɔ aa wiilènzi n̄ taasikea guu. Kua za musu n̄ sñíno n sósobi zɔ̄ yáí, n suabanaɔ dñlené, ɔ aa n̄ bó n̄ ibeeɔpiɔ ɔzì.

28 Tó aa niε è, aa εa yá pó vaine kεε, ɔ n̄ n̄ kpá n̄ ibeeɔwa aa gbäablèmá. Aa èa wiilènzi, ɔ kua za musu n̄ sñíno, n̄ n̄ bó gën üma'üma n sósobi yáí.§

* 9:22 Nao 21.21-35   † 9:23 Daa 15.5   ‡ 9:24 Yoz 11.23   § 9:28
Daa 2.11-16

29 N ledàmá aa ze n ikoyāo, kási aa zazakùma, aaliō n yādileaō kūao, n yā pō tō gbé kūa, aō ku a sabaiē.* Aa zà n yāpiōwa aa mikpelinē, an swā gbāakù aa gī n yāmai.

30 N menakènō a wē dasi, n Nisīna yādà n ãnabiōne, ᷑ aa ledàomá, aai swādōio, ᷑ n ná buipâleōne n ɔzī.†

31 N sósobi zō guu ni ní mideo, Lua sùuude sósobiden n ū, ni pākpańzio.

32 Ayāmeto wá Lua, Lua zō gbāade pō ni tō ní me séenata, lá n bàa iō kúwanō gbéke guu, taasi pō wá lé ní wá kíao ní wá dōaanaō ní wá sa'onaō ní wá ãnabiō ní wá dezio ní n gbéō píi za Asili kíao gō e ní a gbāo, n̄su to à kene fénēūo.

33 Yā pō wá léō píi musu ní maa, baa ké wa yāvāikè, ní náai vī.

34 Wá kíao ní wá dōaanaō ní wá sa'onaō ní wá dezio aai zìkè ní ikoyāwao, aai laaidō ní yādileaōwao ge lé pō ní dàmáo.

35 Baa gō pō aa nízia vī, mé aa pōmaa dasi pō ní gbáo vī ní bùsu yàasa táaede pō ní kpàmáo, aai zōbleneo, aai mikē ní yāvāiōwao.

36 Gwa! Zōn wá ū gbā. Bùsu pō ní kpà wá deziowa aa a libeō ní a pōmaao ble, zōn wá ū a guu.

37 Wá bugbe yàasaō ḡ kí pō ní tò aa gbāablèwāo pō ū wá duuna yáai. Aai kiblewá ní wá pōtuoo lá aa yeiwa. Wá kú wétēa zō guu.

10

Isailiō ledouķea ní Luao

---

* **9:29** Lev 18.5   † **9:30** 2Kia 17.13-18

¹ Yá beeɔ yái píi wále ledoūkennó n̄ sianao, wále ké lá guu. Wá d̄aaanao n̄ Levii buiɔ n̄ wá sa'onao lé n̄ seela kewà.

² Gbé pó aa n̄ seela kewàon ke: Bùsu gbāade Neeemii Akalia né, Zedekia,

³ Selaia, Azalia, Zelemii,

⁴ Pasuu, Amalia, Malakia,

⁵ Atusu, Sebania, Maluku,

⁶ Aliū, M̄elemo, Obadia,

⁷ Danieli, Ginet̄, Baluku,

⁸ Mesulaū, Abia, Miam̄,

⁹ Maazia, Bilegai n̄ Semaiao. Gb̄piɔá sa'onaone.

¹⁰ Levii buiɔn ke: Azania né Yesua, Enada né Binui, Kamieli

¹¹ n̄ n̄ gb̄ɔ: Sebania, Odia, Kelita, Pelaia, Anana,

¹² Mise, Leobe, Asabia,

¹³ Zakuu, Selebia, Sebania,

¹⁴ Odia, Bani n̄ Beninuo.

¹⁵ Isaili d̄aaanaon ke: Palɔsi, Paata M̄abu, Elau, Zatu, Bani,

¹⁶ Buni, Azegada, Bebai,

¹⁷ Adonia, Bigivai, Adini,

¹⁸ Atee, Ezekia, Azuu,

¹⁹ Odia, Asuū, Bezai,

²⁰ Alifi, Anato, Nebai,

²¹ Mapiasi, Mesulaū, Ezii,

²² M̄sezabeli, Zadoki, Yadua,

²³ Pelatia, Anana, Anaia,

²⁴ Ozee, Anania, Asubu,

²⁵ Aloese, Pila, Sobeki,

²⁶ Leuū, Asabana, Maasea,

²⁷ Ahia, Anana, Ana,

²⁸ Maluku, Aliū n̄ Baanao.

29 Isaili kiniø, sa'onaø n Levii buio n bïibolèdøanaø n lësinaø n Lua ua zikenaø n gbé pø aa kë bui pø liaanziøwa aa Lua ikoyä kúaø nàkøwa n n gbé pø de gbâade ù. An naø n n negøeø n n enøeø nàmá lø n gbé pø yápi mà mé aa døo pii.

30 Aa legbè aa mè: Wá sì n Luao, wá te Lua ikoyä pø a kpà a zòblena Mɔiziwai. Wá Dii wá Lua yâdileaø kúa n aà yâdaneø, wíø aà otondøkii gwa.

31 Wá wá enøeø kpásá bui pø liaawáziøwa lø. Wá n enøeø sé wá néøne sõo.*

32 Aa mè lø: Tó bui pø liaawáziø mì n laao ge pòwønaø aa yía kámabogøø, wá lúmá kámabogøøzì ge lousisigøøzìo. Wè sopla n wè soplaø wáli tó tøole iampa,† wíli gbéø kë n n fiaø.‡

33 Wá dïle wázìa yá ùe, wá baade lí ánuø kpa wë n wëo galaü siiø wá Lua ua zì yá musu.

34 Iø de pëe pø wí kpa Luawa pø ù n pòwønti pø wíø kpawà lá gu lè døo n sa pø wíø a pø kátøu à tékù lá gu lè døo n sa pø wíø o kámabogøø n mø dafu dikpeøgøø n dikpe pâle zìo n sa pø wíø o sáaukpaa yáio n Isailiø duun awakpabøø n wá Lua ua yá kiniø pii.

35 Wá sa'onaø n Levii buio n gbé kiniø pii, wa gbèlæ møa n yàao wá Lua ua yá musu, wàli møð ualeo gøø pø wa dïlewa wë n wëo. A de Dii wá Lua gbagbakii pø ùe lá a ku Mɔizi ikoyä guuwa.

36 Wáliø mø Dii kpéu wë n wëo n wá buapó káauø n libe sëiaø pii.§

37 Wáliø mø wá Lua ua n wá negøe sëiaø n wá zunø

* **10:31** Bøa 34.16

† **10:32** Bøa 23.10-11

‡ **10:32** Iko 15.1-2

§ **10:36** Bøa 23.19

séiā ge sâ ge ble, wíli kpá sa'ona pó lé zîkë weowwa,
lá a ku Mɔizi ikoyā guuwa.*

38 Wáli mó ní wá pówen séiao ní wá kàa séiā ní
wá libe séiā ní wá v  e séiā ní wá nísi séiao, wí kál 
l  asiu wá Lua ua sa'onae . Wáli wá buap   kwide
b   Levii bui  ne,† asa Levii bui   mé i a kwide si
z  ewia n  z  ewiao.

39 T   Levii bui   lé a kwide sí, Aalona bui sa'onae 
lí   k  ú  n  . Levii bui   s   aali p   kwide p   aa s  pi
kwide se g  d   w  Lua ua, aali k  l  e l  asiu.‡

40 Levii bui   n   Isaili k  ni   p  i   lí p  w  na n   v  eo n  
nísio labak  , aali k  l  e l  asiu Lua ua, gu p   luakuk  i
p  o   kuu n   sa'ona p   lé zîk   we   n   b  lib  led  ana   n  
l  sina  . M  a w  ali p  kpa w  Lua uaio.

11

Isaili p   z  le Yelusal  n  

1 Isaili d  aana   z  le Yelusal  n  ,   gb   k  ni   g  bel  
an gb  o kwide m   z  lea Lua w  lepi guu y   musu,
an gb   k  ni   i g   z  ewia   guu.

2 W   uabele p   d  aa z   n   kua Yelusal  n  o  
s  aukp  .

3 Yuda b  su d  aana p   z  le Yelusal  n   t  on ke:
Isaili k  ni  , sa'ona   n   Leyii bui   n   Lua ua z  kena  
n   Salom  o   z  blen bui   z  le Yuda b  su w  le   guu,
baade n   a t  oleo,

4   Yudae   n   B  y  m  e   buie   z  le Yelusal  n  .

Yuda   d  aana   t  on Ataia n   Maaseao. Pelezzi
Maalalee i  , Maalalee Sefatia i  , Sefatia Amalia i  ,
Amalia Zakali i  , Zakali Uzia i  ,   Uzia Ataiapi i  .

---

* **10:37** Boa 13.2, Nao 18.15-16   † **10:38** Nao 18.21   ‡ **10:39** Nao
18.26

⁵ Sela Zakali ï, Zakali Yoialibu ï, Yoialibu Adaia ï, Adaia Azaia ï, Azaia Koloze ï, Koloze Baluku ï, ï Baluku Maaseapi ï.

⁶ Pelezi bui ḡgbāa pó kú Yelusalē ū gbēn òaa pla ñ bāakwi plasaioe (468).

⁷ Bēyāmee bui d̄aana Salu. Yesaia Itiel i, Itiel Maasea ï, Maasea Kolaia ï, Kolaia Pedaia ï, Pedaia Yoedi ï, Yoedi Mesulaū ï, ï Mesulaū Salupi ï.

⁸ Aāpi gbea Gabai ñ Salaio. Ampii gbēn òaa siiñ ñ basoolokwi plasaioe (928).

⁹ Zikeli nē Yoeli mē ñ gbēzō ū, mē Asenua nē Yuda mē wēlē gbēzō plaade ū.

¹⁰ Sa'on d̄aana Yoialibu nē Yedaia ñ Yakēo

¹¹ ñ Selaiao. Lua ua d̄aana Aitubu Melao i, Melao Zadoki ï, Zadoki Mesulaū ï, Mesulaū Ilikia ï, ï Ilikia Selaiapi ï.

¹² An gbē pó aalē Lua kpē z̄i keo gbēn òaa siiñ ñ bao ñ plaoe (822).

Sa'on d̄aana Adaia. Malakia Pasuu ï, Pasuu Zakali ï, Zakali Am̄ezi ï, Am̄ezi Pelalia ï, Pelalia Yolaū ï, ï Yolaū Adaiapi ï.

¹³ Aà gbē pó aa de uabele ū gbēn òaa do ñ bla ñ plaoe (242). Sa'on d̄aana Amasai. Imee Mesilemo ï, Mesilemo Azai ï, Azai Azaleli ï, ï Azaleli Amasaipi ï.

¹⁴ Aà gbēá ḡsa gbāaone, aa gbēn basoolokwi plasaie (128). Agedoliū nē Zadieli mē ñ gbēzō ū.

¹⁵ Levii bui d̄aana Semaia. Buni Asabia ï, Asabia Azikaū ï, Azikaū Asubu ï, ï Asubu Semaiapi ï.

¹⁶ Levii bui d̄aana Sabetai ñ Yozabao mē Lua ua gbēzō ū.

¹⁷ Lèsin d̄aaana Matania pó de lousisin d̄aaana ū. Asafa Zabedi ī, Zabedi Mise ī, ɔ Mise Mataniapi ī. Babukia mé aà plaade ū. Bee gbea Samua né Abeda, Galali tɔúna, Yedutu bui.

¹⁸ Levii bui pó kú Lua wéleus gbẽn ðaa do n̄ basiisso mèndosaioe (284).

¹⁹ B̄liboledžanao Akubu n̄ Talemo n̄ n̄ gbẽn gbẽn baswaañkwi n̄ plaoe.

²⁰ Isaili kini n̄ sa'ona o n̄ Levii bui ku Yuda bùsu wéleus guu, baade n̄ a tɔoleo.

²¹ Lua ua zikena o ku Ofeli sisí musu. Ziha n̄ Gisepao mé n̄ gbẽzõo ū.

²² Levii bui pó kú Yelusalē ū d̄aaanan Uzi ū. Mise Matania ī, Matania Asabia ī, Asabia Bani ī, ɔ Bani Uzipi ī. Aàpi mé Asafa bui pó aa ðaa n̄ lesiyao Lua ua o gbẽdo ū.

²³ Peesio kia mé yãdile l̄esinaone, à yá pó aa ke lá gu lé ðo dàné.

²⁴ Mesezabeli né Petaia pó de Yuda né Zela bui ū ku kia pi kii Isaili yágõgõa yái.

²⁵ Yudaeo z̄lē z̄zwiae bee o guu n̄ n̄ fáanio: Kiliataaba n̄ a bualo ū, Dibõ n̄ a bualo ū, Kabazee n̄ a bualo ū,

²⁶ Yesua, M̄lada, Bepele,

²⁷ Azaasuali, Beeseba n̄ a bualo ū,

²⁸ Zikilaga, Mekona n̄ a bualo ū,

²⁹ Enilimo, Zola, Yaamu,

³⁰ Zancia, Adulau n̄ a z̄zwiae, Lakisi n̄ a fáanio n̄ Azekao n̄ a bualo ū. Aa bekpà za Beeseba e Benino ū guzuleu.

³¹ Béyamée bui o bekpà wélees bee o guu: Geba, Mimasa, Ai, Beteli n̄ a bualo ū,

- ³² Anato, N̄bu, Anania,
³³ Azoo, Lama, Gitaiū,
³⁴ Adida, Zeboiū, N̄bala,
³⁵ Lodi, Ono n̄ Siaõ guzuleo.
³⁶ Levii bui gâli pó kú Yuda bùsuu yâaeo bækpa
 B̄yāmee bui bùsuu.

12

Sa'onaõ n̄ Levii buiõ yá

- ¹ Sa'onaõ n̄ Levii bui pó aa sù n̄ Salatieli n̄
 Zolobabelio n̄ Yesuaon ke: Selaia, Zelemii, Ezala,
² Amalia, Maluku, Atusu,
³ Sekania, Leuū, M̄lemo,
⁴ Ido, Ginetõ, Abia,
⁵ Miamē, Maadia, Bilega,
⁶ Semaia, Yoialibu, Yedaia,
⁷ Salu, Am̄ku, Ilikia, Yedaia. Gb̄épiõ mé sa'ona n̄
 n̄ gb̄é Levii buiõ d̄aanaõ ū sa'onkia Yesua ḡo.
⁸ Levii buiõ d̄aanaon ke: Yesua, Binui, Kamieli,
 Selebia, Yuda, Matania. Matania n̄ a gb̄éo mé aañ
 d̄aa n̄ tâasileao,
⁹ mé Babukia n̄ Unio n̄ n̄ gb̄éo mé lèsinaõ gâli
 plaade ū.
¹⁰ Yesua Yoakiū ĩ, Yoakiū Eliasibu ĩ, Eliasibu Yoiada
 ĩ,
¹¹ Yoiada Yonatāa ĩ, õ Yonatāa Yadua ĩ.
¹² Sa'ona pó aa de uabeleõ ū Yoakiū ḡocoñ ke:
 Selaia bui Melaia, Zelemii bui Anania,
¹³ Ezala bui Mesulaū, Amalia bui Yohanani,
¹⁴ Maluku bui Yonatāa, Sebania bui Yosefu,
¹⁵ Aliū bui Adena, Melaio bui Elekai,
¹⁶ Ido bui Zakali, Ginetõ bui Mesulaū,

¹⁷ Abia bui Zikeli, Miyāmε bui, Maadia bui Pile-tai,

¹⁸ Bilega bui Samua, Semaia bui Yonatāa,

¹⁹ Yoialibu bui Matenai, Yedaia bui Uzi,

²⁰ Salu bui Kalai, Amōku bui Ebēe,

²¹ Ilikia bui Asabia n̄ Yedaia bui Netanelio.

²² Wà sa'ona uabeleɔ́ tó dàlau za ḡo p̄o Eliasibu n̄ Yoiadao n̄ Yohanano. An ḡeɛ́ i yāwemá táasilea n̄ sáaukpaaō guu gā n̄ gāoe, lá Lua ḡeɛ́ Davidi dīlwā.

²³ Wà Levii bui uabeleɔ́ tó dà ladau e Eliasibu t̄ūna Yohanani ḡo.

²⁴ Levii bui d̄oaanaɔ́ t̄n k̄e: Asabia, Selebia, Binui, Kamieli n̄ Yesuao. An ḡeɛ́ i yāwemá táasilea n̄ sáaukpaaō guu gā n̄ gāoe, lá Lua ḡeɛ́ Davidi dīlwā.

²⁵ Gb̄eɛ́ beeɔ́ m̄é b̄iib̄oled̄ana p̄o aāi Lua ua làasiɔ́ n̄ a b̄oleɔ́ d̄ɔ̄a ū: Matania, Babukia, Obadia, Mesulaū, Talemɔ́ n̄ Akubuo.

²⁶ Gb̄ēpiɔ́ ku ḡo p̄o Yesua n̄é Yoakiū, Yozada t̄ūna de sa'onkia ū. Neeemii m̄é b̄usu d̄oaana ū, sa'ona Ezala m̄é yādanede ū.

Yelusaleū b̄i sakēa

²⁷ Yelusaleū b̄i sakēḡo wà Levii buiɔ́ w̄ēleweele gu p̄o aa kuu, wà ḡēn̄no Yelusaleū aa b̄i sakē n̄ ponao n̄ sáaukpaaō n̄ lesiao n̄ s̄es̄enaɔ́ n̄ moɔ̄naɔ́ n̄ kúuɔ́.

²⁸ L̄esina p̄o kāi n̄ Yelusaleū k̄o kāaa we, Netofa bualoūdeɔ́

²⁹ n̄ Begiligalideɔ́ n̄ ḡeɛ́ p̄o kú Geba n̄ Azemaveo saeɔ́, asa l̄esinaɔ́ n̄z̄ia bualoūɔ́ kpà Yelusaleū sae weɛ.

³⁰ Sa'onaɔ́ n̄ Levii buiɔ́ gb̄ab̄ò n̄z̄iae, ū aa gb̄ab̄ò gb̄ē k̄iniɔ̄ne, ū aa gb̄ab̄ò b̄iie n̄ a b̄oleɔ́.

³¹ Má tò Yuda dɔaanao dède biiwa, ɔ ma lèsinao kåaa gäli zɔɔ lεe pla, aa dɔaané bii musu. An gäli do bε ɔplaa oi, aa bε bii musu Tufua Bole oi.

³² Osaia n̄ Yuda dɔaana lεe doo té n̄ kpε

³³ n̄ Azaliao n̄ Ezalao n̄ Mesulaūo

³⁴ n̄ Yudao n̄ Bëyämeeo n̄ Semaiao n̄ Zelemiio.

³⁵ Sa'onaes kúñno lɔ, aa kùuu kúkúa. Bee gbea Yonatāa né Zakali. Asafa mé Zakuu i, Zakuu Mise i, Mise Matania i, Matania Semaia i, Semaia Yonatāapi i.

³⁶ Aà gbé beeo kuaàno: Semaia, Azaleli, Milalai, Gilalai, Maai, Netaneli, Yuda n̄ Ananio. Aa Lua gbé Davidi p'sobønao kúa. Yādanede Ezala mé dɔaaané.

³⁷ Ké aa kà Nibøna Bole musu, aa dède Davidi wéle dëdekli pó kú n̄ aeçwa, gu pó bii sisí kùu. Aa dà Davidi bei, ɔ aa kà I Bole musu gukpε oi.

³⁸ Lèsinao gäli plaadeo gè ɔzεe oi. Má téñzi bii musu n̄ gbé kini. Wa dɔ Kina kalangai, wa ge e bii yàasa kii.

³⁹ O wa ge Efhaiū Bolea n̄ Bole Zio n̄ Kpɔ Boleo. Wa dɔ Ananeli kalangai n̄ Basøo kalangao e Sã Bole musu, ɔ aa zè Dakpeuna o Bole musu.

⁴⁰ O lèsinao gäli plapiɔ kɔ kåaa Lua ua. Má kú we lɔ n̄ gbäade lεe doo

⁴¹ n̄ sa'onaes beeo: Eliakiū, Maasea, Miyämε, Mise, Elioenai, Zakali n̄ Ananiao. Aa n̄ kùuu kúkúa.

⁴² Maasea ku we lɔ n̄ Semaiao n̄ Eleazaa n̄ Uzio n̄ Yohananio n̄ Malakiao n̄ Elaūo n̄ Ezεeo. Lèsinao lé lesi, Yezahia mé n̄ dɔaana ü.

⁴³ Goo bee aa sa'ò maamaa, ɔ aa pɔnakè, asa Lua tò an pɔ këna à kë zàie. Noe o n̄ néo lε pɔnake lɔ. Wà Yelusalεüdeo pɔnakεapi súu mà zà.

⁴⁴ Zibeezi aa gɔ̄eεo dìlε làasi gbézɔ̄o ū, gu pó gbaɔ̄ ní buapɔ̄ káauɔ̄ ní pó kwideɔ̄ káleu. Gbépiɔ̄ lí buapɔ̄ pó Mɔ̄izi ikoyā dìlε a de sa'onaɔ̄ ní Levii buiɔ̄ baa ū sélé zɔ̄ewia ní zɔ̄ewiao aa kääa we, asa sa'onaɔ̄ ní Levii bui pó aā zikε weɔ̄ yá̄ kà Yudaɔ̄gue.

⁴⁵ Lua ua zì ní gbâbɔ̄anéo de ní yá̄ ūε. Lèsinaɔ̄ ní bîlibɔ̄ledɔ̄anaɔ̄ líɔ̄ ní zì ke lá Davidi ní a né Salomɔ̄co dilewa.

⁴⁶ Asa za Davidi ní Asafao gɔ̄o lèsin dɔ̄aanaɔ̄ kuε, aā dɔ̄aa ní Lua táasileao ní aà sáaukpaaο.

⁴⁷ Zolobabeli ní Neeemii o gɔ̄o Isailiɔ̄ píi iɔ̄ lèsinaɔ̄ ní bîlibɔ̄ledɔ̄anaɔ̄ kámasa ká lá gu lé dɔ̄ε. Aaī Levii buiɔ̄ asea kpámá, mé Levii buiɔ̄ i Aalona buiɔ̄ asea kpámá sɔ̄.

13

Neeemii yágɔ̄gɔ̄a Isailiɔ̄ne gbεza

¹ Zibeezi wà Mɔ̄izi lá kyokè gbéonε, õ wa è we ké Amɔ̄ni ge Mɔ̄abu buie suli gε̄ Lua gbéo guuo,

² asa aā da Isailiɔ̄le ní pøbleao ní ioo. Aa flabò Balaaūε aà láaike máε, õ wá Lua aà yá̄ lìlε samaa'oa ū.*

³ Ké aa ikoyāpi mà, aa buipáleɔ̄ bòlε ní guu.

⁴ E yá̄pi à̄o gé kei wà sa'ona Eliasibu dìlε wá Lua ua làasi gbézɔ̄o ū. Amɔ̄ni bui Tobia daεε,

⁵ à kpéne zɔ̄o kpà Tobiapiwa. Wí pówenti káleu we yaa ní tulasetio ní Lua ua pòo ní pówena kwideo ní vë̄eo ní nísi pó de Levii buiɔ̄ ní lèsinaɔ̄ ní bîlibɔ̄ledɔ̄anaɔ̄ pó ûo ní laba pó wa kè sa'onaɔ̄neο.

---

* ^{13:2} Nao 22.1-6

6 Goo bee má kú Yelusaléü, asa Babéli kí Aatasasa kpalablea wè baakwi n̄ plaode guu ma ea ge aà kíi. Goopla gbea ma wabikèwà,

7 õ ma su Yelusaléü. Ma yávai pó Eliasibu kè bao mà, lá à Lua ua kpéne kpà Tobiawa.

8 Yápi kémee ií maamaae, õ ma aà pó sèle kòleè bàasi.

9 Ma mè wà gbâbô kpénepie, õ ma ea Lua ua pó kâle we n̄ pówentio n̄ tulaletio.

10 Má mà lɔ wíli Levii bui n̄ lèsinao asea kpámáo, õ aa obòle Lua ua zíu, an baade tà bua.

11 Ma zoadò gbâadeowa ma mè: Akéa a pâkpa Lua uaii? O ma Levii bui kâaa, ma n̄ baade dà a zíu.

12 O Yudaø mò n̄ pówen kwide bò n̄ vêeo n̄ nísio mípii, aa kâka làasiu.[†]

13 Ma sa'ona Selemia n̄ lakëna Zadokio n̄ Levii bui Pedaiao díle làasipi gbézôô û, õ ma Zakuu n̄ Anana, Matania tóôna díle n̄ dònlede û, asa wa n̄ dô gbé náaide û. Làasi pó biilea n̄ gbéone de n̄ yá û.

14 Ma Lua, ma yápi ào dñngu. Nsu yâmaa pó má kè n̄ kpé zì yá musu suumpao.

15 Goobeezi ma Yudeo è, aale õzô vêewa a ífekii kâmabogoozi. Ma gbëeo è lɔ, aale su Yelusaléü n̄ pówenao kâmabogoozi. Aa yè zâa'inaone n̄ vêebet'io n̄ vêebet'io n̄ kaadëembet'io n̄ aso pâleø, õ ma n̄ gba laai bleyiaa goopi zì yá musu.[‡]

16 Tiideo ku Yelusaléü, aaï su n̄ kpoo n̄ laa bui píio, õ aaï yía Yudaøwa kâmabogoozi.

† **13:12** Mal 3.10   ‡ **13:15** Boa 20.8-10

17 Ma zoadò Yuda gbääadeowwa ma mè: Yäväi pó ále këe bee sõ be! Ale kámabogoo gbälëe.

18 Måa á deziø lé ke, õ wá Lua yâyïa wéleëe beewao lò? Ò ále kámabogoo gbälë, ále aà pö fele sôa?

19 Má dîle tó gu sî ãsñadazî oosi, wàli Yelusaleü bôle gbaø tata, wasuli wëo e kámabogoo gë. Ma azïa gbëo kâle bôlepícu, këe gbëe su gë ní asoo kámabogoo yái.

20 Laatanao ní gbëe pó lé pö yiaø i bïli kpe gën do ge gën pla.

21 Ò ma lezämá ma mè: Tó a i we sa, má á kûkûe. Za gôo bee õ aai mò kámabogoozî lò.

22 Ò má ò Levii buiøne aa gbâbo níziae, aai gë bôledžai, këe wà kámabogoo dô Lua pö ū yái. Ma Lua, to ma yâpi ào dñngu, ní ma wegwa n gbëke zôo léu.

23 Goobeezi lò ma Yudaeo è, aa nôo sè Asedodadeo ní Amônio ní Môabuo guu.

24 Ò an néeo i Asedoda yâ ge buipâle yâ ma, aali Ebelu yâmao.

25 Ò ma zoadòmá ma ní kâ, ma ní gôeeo gbëe, ma ní gbëe mikâ gà má wò. Ò má tò aa mè wa sî ní Luao, wa ní nenoëo kpásâ ní negôenacwao. Wa ní nenoëo sè ní negôenacwao ge nízïa pö ū.

26 Måa Isailio kí Salomoo duunakèo lò? Buie kía i kaaàwao. Aà Lua yeaàazi, § õ à aà kpà Isailio píi kía ū, kâsi baa aàpi, buipâle nôeo mé aa aà dà duunau.*

27 Ò wá må ápiø sô a yâvâi zôopi kë, a zibonkpékë wá Luaæ, a buipâleo sè nô ū.

28 Yoiada néo do pó dε sa'onkia Eliasibu tɔ̄una ũ mέ Oloni gbé Sambala né sè yāa, ñ ma aà yà.

29 Ma Lua, to an yá à dɔ̄ngu, asa aa sa'onke gbálèe, aa n bàa kua ní sa'onaç ní Levii buiç yâdilea gbò.

30 Ma buipâleç yáç píi bò sa'onaç ní Levii buiçne, ñ ma ní baade dàziù.

31 Ma εa yāa labakεa gɔ̄ç dîlε gbéçne ní buapó káauç kpaaø. Ma Lua, to ma yá à dɔ̄ngu a maa ũ.

**Bibeli Luayátaalá
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria**

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.
If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at
ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

xxxvi

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9